

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Z JĘZYKA POLSKIEGO

DLA KLAS IV-VIII

Szkoły Podstawowej Nr 2

im. Jana Pawła II w Węgrowie

OBOWIĄZUJE OD 01.09.2018r.

I. Przepisy ogólne

Przedmiotowe zasady oceniania z języka polskiego dla klas IV-VIII opracowane zostały na podstawie:

1. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 roku w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2017r., poz.1534).
2. Statutu Szkoły.
3. Aktualnie obowiązujących w szkole programów nauczania języka polskiego.

II. Zakres oceniania

Systematycznemu ocenianiu podlegają:

- a) wiadomości;
- b) umiejętności;
- c) zaangażowanie ucznia.

III. Cele Przedmiotowych Systemów Oceniania

1. Ocenianie przedmiotowe ma na celu:
 - a) poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
 - b) pomoc uczniowi w planowaniu pracy i rozwoju,
 - c) motywowanie ucznia do dalszej pracy,
 - d) informowanie na bieżąco rodziców (prawnych opiekunów) o postępach ich dzieci, trudnościach oraz specjalnych uzdolnieniach,
 - e) umożliwienie nauczycielowi doskonalenie organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej,
 - f) dostarczenie informacji o możliwościach poprawy oceny.
2. Ocenianie przedmiotowe obejmuje:
 - a) formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych oraz informowanie o nich uczniów i rodziców,
 - b) bieżące ocenianie,
 - c) klasyfikowanie śródroczne, roczne, końcowe,
 - d) przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych i poprawkowych zgodnie z WO.

IV. Ocenianie i klasyfikowanie uczniów

1. Uczniowie oceniani są według skali określonej w przepisach ogólnych Wewnątrzszkolnego Oceniania.
2. Oceny bieżące, klasyfikacyjne: śródroczne, roczne z języka polskiego w klasach IV-VIII ustala się w stopniach wg skali:
 - stopień celujący – 6
 - stopień bardzo dobry – 5
 - stopień dobry – 4
 - stopień dostateczny – 3
 - stopień dopuszczający – 2
 - stopień niedostateczny – 1
3. Oceny są jawne.
4. Do dziennika wpisuje się każdą ocenę.
5. Na wniosek ucznia lub jego rodziców nauczyciel pisemnie uzasadnia ustaloną ocenę z pracy klasowej.

V. Ogólne kryteria ocen z języka polskiego

Ocena celująca

Uczeń:

- a) samodzielnie i sprawnie posługuje się wiedzą;
- b) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności;
- c) czyta ze zrozumieniem teksty literackie, potrafi interpretować teksty przewidziane w programie;
- d) potrafi przygotować twórczą i oryginalną recytację, inscenizację;
- e) w mowie i piśmie posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem;

- f) poprawnie stosuje reguły ortograficzne nawet w trudnych wyrazach;
- g) systematycznie odrabia prace domowe i zadania dodatkowe;
- h) estetycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy (ma kompletne notatki i prace domowe poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, gramatycznym i merytorycznym);
- i) dokładnie zna treść lektur;
- j) aktywnie uczestniczy w lekcji i zajęciach pozalekcyjnych związanych z językiem polskim;
- k) wykonuje prace dodatkowe;
- l) osiąga sukcesy w konkursach z języka polskiego na szczeblu co najmniej szkolnym.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń:

- a) w wyczerpującym stopniu opanował materiał przewidziany w programie;
- b) samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje problemy i ćwiczenia;
- c) czyta ze zrozumieniem teksty literackie przewidziane w programie, dokonuje ich samodzielnej interpretacji;
- d) przygotowuje ciekawe prezentacje, recytacje i inscenizacje;
- e) wypowiada się w sposób poprawny i precyzyjny;
- f) aktywnie uczestniczy w lekcji;
- g) systematycznie odrabia prace domowe i często wykonuje prace nieobowiązkowe;
- h) sporadycznie popełnia błędy ortograficzne;
- i) dokładnie zna treść lektur;
- j) estetycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy (ma kompletne notatki i prace domowe poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, gramatycznym i merytorycznym).

Ocena dobra:

Uczeń:

- a) w zakresie wiedzy przedmiotowej ma niewielkie braki;
- b) samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, trudniejsze z pomocą nauczyciela;
- c) czyta ze zrozumieniem, samodzielnie potrafi znaleźć w tekście potrzebne informacje;
- d) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych i stylistycznych;
- e) stosuje reguły ortograficzne, popełnia niewiele błędów;
- f) bierze czynny udział w lekcji;
- g) systematycznie odrabia prace domowe, czasem także nieobowiązkowe;
- h) zeszyt prowadzi w miarę starannie, ma kompletne notatki i prace domowe;
- i) zna treść lektur.

Ocena dostateczna:

Uczeń:

- a) posiada podstawowe wiadomości przewidziane programem, choć jego wiedza jest fragmentaryczna, ma problemy z samodzielnym jej wykorzystaniem;
- b) trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela;
- c) Czyta w wolnym tempie teksty literackie, interpretuje je z pomocą nauczyciela;
- d) wypowiada się dość poprawnie, choć zasób jego słownictwa nie jest bogaty, nie popełnia rażących błędów językowych;
- e) sporadycznie zabiera głos na lekcji;
- f) odrabia obowiązkowe prace domowe;
- g) musi posiadać zeszyt przedmiotowy;
- h) zna treść lektur.

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- a) ma duże braki w wiedzy;

- b) nawet proste zadania i ćwiczenia wykonuje przy pomocy nauczyciela;
- c) nie potrafi samodzielnie przeczytać ze zrozumieniem tekstu literackiego;
- d) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań;
- e) nie jest aktywny na lekcji, ale wykazuje chęć do pracy;
- f) często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej;
- g) niesystematycznie prowadzi zeszyt.

Ocena niedostateczna:

Uczeń:

- a) nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w posiadanej wiedzy;
- b) nie potrafi wykonać zadania nawet przy pomocy nauczyciela;
- c) nie umie przeczytać samodzielnie tekstu literackiego;
- d) nie jest aktywny w czasie zajęć.

VI. Sprawdzanie poziomu wiadomości i umiejętności uczniów

1. Na ocenę śródroczną, roczną z języka polskiego składają się oceny różnych form aktywności ucznia.

Oceniane są:

- a) praca klasowa (waga 10),
- b) sprawdziany gramatyczne (waga 10),
- c) samodzielne pisemne formy wypowiedzi (waga 9),
- d) kartkówki (waga 8),
- e) testy ze znajomości lektur (waga 8),
- f) dyktanda (waga 8),
- g) prace domowe (waga 5),
- h) technika czytania (waga 5),
- i) czytanie ze zrozumieniem (waga 7)
- j) odpowiedzi ustne (waga 5),
- k) aktywność na lekcji (waga 3),
- l) praca na lekcji (waga 3),
- m) recytacja (waga 5),
- n) zeszyt przedmiotowy (waga 2),
- o) dodatkowe prace dla chętnych (waga 8),
- p) osiągnięcia w konkursach i olimpiadach (waga 10).

VII. Zasady organizowania i oceniania pracy ucznia na lekcji języka polskiego

1. **Sposób przeliczania punktów uzyskanych przez uczniów z prac klasowych, sprawdzianów gramatycznych, kartkówek, testów z lektury zgodny z WO**

- a) Punkty uzyskane z prac klasowych, sprawdzianów gramatycznych, kartkówek, testów z lektury przeliczane są na stopnie według skali:

100 % - celujący

99% -90% - bardzo dobry

89% - 75% - dobry

74% - 50% - dostateczny

49% - 33% - dopuszczający

32% - 0% - niedostateczny

- b) Przy uzyskaniu przez ucznia maksymalnej ilości procent (punktów) na ocenę inną niż celująca, do danej oceny dostawia się znak + .
- c) Uczeń, który otrzymał z pracy klasowej ocenę niesatysfakcjonującą ma prawo do jej poprawy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie od oddania przez nauczyciela ocenionych prac.

- d) Sprawdzone i ocenione prace pisemne ucznia (prace klasowe, sprawdziany, kartkówki, testy ze znajomości lektur, dyktanda, pisemne formy wypowiedzi) udostępnia się rodzicom/prawnym opiekunom podczas zebrań informacyjnych dla rodziców.

2. Praca klasowa sprawdza wiedzę i umiejętności podsumowujące np. rozdział podręcznika, wiadomości z półrocza i jest zapowiadana przez nauczyciela z tygodniowym wyprzedzeniem.

- a) Praca klasowa i sprawdzian gramatyczny trwają godzinę lekcyjną.
- b) Uczniowie znają zakres sprawdzanej wiedzy i umiejętności oraz kryteria oceniania.

3. Kartkówka obejmuje treści edukacyjne i umiejętności z 1-3 ostatnich lekcji, trwa 10 – 15 minut.

- a) Kartkówka nie musi być zapowiadana, jeśli obejmuje materiał z ostatniej lekcji.
- b) Zgłoszenie nieprzygotowania przed rozpoczęciem lekcji zwalnia z pisania kartkówki niezapowiedzianej.
- c) Kartkówka zapowiedziana obejmuje materiał z trzech ostatnich lekcji.

4. Testy ze znajomości lektur (10 -15 minut), które są zapowiedziane trzy dni przed ich napisaniem.

5. Pisemne formy wypowiedzi (prace stylistyczne)

Ocenie podlega:

a) Realizacja tematu i treść

- zgodność z tematem i jego rozwinięcie
- dobór treści (twórczy lub odtwórczy, formułowanie wniosków, samodzielność i oryginalność sądów)

b) Kompozycja

- logiczna segmentacja tekstu
- spójność poszczególnych treści kompozycyjnych
- trójdzielna kompozycja

c) Styl

- dostosowany do formy wypowiedzi

c) Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna

- Za pracę nie na temat uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez względu na pozostałe walory pracy.
- Poprawienie pracy pisemnej polega na podkreśleniu lub poprawieniu błędów i zakończone jest komentarzem nauczyciela.

6. Dyktando

- a) Znajomość zasad ortografii i stosowanie ich w praktyce sprawdzane są poprzez dyktanda, testy ortograficzne, teksty z lukami.
- b) Dyktanda sprawdzające oceniane są według następujących kryteriów:

0 błędów – celujący

1 błąd – bardzo dobry

2-3 błędy – dobry

4-5 błędów – dostateczny

6-7 błędów – dopuszczający

8 błędów – niedostateczny

c) Trzy błędy interpunkcyjne traktuje się jako jeden błąd ortograficzny.

d) Wyróżnia się błędy podstawowe i błędy drugiego rzędu.

Błędy podstawowe (zasadnicze, rażące) dotyczą zasad pisowni wyrazów z :

- ó – u,
- rz- ż,
- h- ch,

- „nie” z poznanymi częściami mowy,
- wielkich liter,
- pisowni łącznej przyimka z rzeczownikiem lub inną częścią mowy deklinującą się,
- pisowni zakończeń rzeczowników – i, - ii, - ij.

Błędy drugiego rzędu dotyczą pozostałych zasad.

- 3 błędy drugiego rzędu to 1 błąd podstawowy.

e) Uczniom posiadającym odpowiednie orzeczenie poradni pedagogiczno – psychologicznej obniżane są wymagania edukacyjne zgodnie z zaleceniami tej poradni.

7. Recytacja

- Uczeń przygotowuje recytację utworu poetyckiego lub fragmentu prozy.
- Termin recytacji zależy od stopnia trudności utworu oraz możliwości ucznia i nie może być krótszy niż dwa dni.
- Kryteria oceny recytacji:
 - opanowanie pamięciowe tekstu,
 - dykcja, artykulacja,
 - tempo recytacji (dostosowanie do sytuacji lirycznej),
 - siła i barwa głosu,
 - wyrazistość, ekspresja, nastrój,
 - postawa, mimika.

8. Odpowiedź ustna

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej:
 - wypowiedź wiąże się z zadaniem tematem,
 - spójność i logiczne uporządkowanie wypowiedzi,
 - płynność opowiadania,
 - rozwinięcie wypowiedzi w ramach określonej koncepcji ucznia,
 - wyraźne mówienie,
 - przestrzeganie poprawności językowej,
 - dostosowanie sposobu mówienia do sytuacji opowiadania,
 - znajomość pojęć teoretyczno – literackich.

9. Praca na lekcji

- Uczeń za aktywny udział w lekcji może otrzymać ocenę celującą, a bardzo dobrą i dobrą tylko na prośbę (za zgodą) ucznia.
- Uczeń za aktywny udział w lekcji może otrzymać również znak „plus” (+). Pięć „plusów” skutkuje oceną celującą za aktywność.

10. Prace domowe

- Obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie prac domowych oraz przestrzeganie terminu i sposobu ich wykonania.
- Nauczyciel ma prawo wpisać brak pracy domowej w zeszyt ucznia.
- Praca domowa ucznia nie może być oceniona na ocenę niedostateczną, ale za brak pracy domowej uczeń uzyskuje ocenę niedostateczną.
- Za pracę domową ściągniętą z internetu lub innych źródeł uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

11. Prowadzenie i ocena zeszytów przedmiotowych

- Uczeń ma obowiązek systematycznie i starannie prowadzić zeszyt do języka polskiego oraz uzupełniać ćwiczenia do nauki o języku.
- Przy ocenie zeszytu brane są pod uwagę: kompletność notatek, ich poprawność merytoryczna, estetyka oraz poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
- W przypadku pojawienia się dużej ilości rażących błędów lub nieczytelnego pisma, nieznanego uzasadnienia psychologicznego (dysleksja, dysortografia, dysgrafia), nauczyciel może zlecić

przepisanie lub ponowne napisanie notatki, dodatkowe ćwiczenia ortograficzne w zeszycie lub inny rodzaj poprawy.

- d) Uczeń ma obowiązek uzupełnienia notatek w zeszycie i ćwiczeniach za czas nieobecności w szkole.

12. Przygotowanie ucznia do lekcji

- a) Uczeń ma obowiązek systematycznie przygotowywać się do zajęć.
- b) Uczeń ma prawo trzy razy w okresie być nieprzygotowany do lekcji (np. brak pracy domowej pisemnej i ustnej, brak zeszytu, ćwiczeń, podręczników). Nieprzygotowanie jest zobowiązany zgłosić nauczycielowi na początku lekcji.
- c) Czwarte i kolejne nieprzygotowanie do lekcji (np. brak pracy domowej pisemnej i ustnej, brak zeszytu, ćwiczeń, podręczników) skutkuje uwagą wpisaną do dziennika i oceną niedostateczną.
- d) Uczeń ma prawo do jawności oceniania oraz poprawy oceny (w ustalony przez nauczyciela sposób).

13. Prace dodatkowe

- a) Uczeń może wykonać prace dodatkowe (w ustalonym przez nauczyciela terminie).
- b) Za wykonanie dodatkowych prac nadobowiązkowych nauczyciel może wystawić uczniowi ocenę celującą, a bardzo dobrą lub dobrą tylko na prośbę (za zgodą) ucznia wykonującego ową pracę dodatkową.

VIII. Sposoby poprawiania prac pisemnych

- a) Uczeń ma prawo do poprawy oceny z pracy klasowej w terminie uzgodnionym z nauczycielem, ale nie dłuższym niż 2 tygodnie od oddania przez nauczyciela ocenionych prac.
- b) Uczeń nieobecny na pracy klasowej z powodu uzasadnionej nieobecności może napisać zaległe prace pisemne w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- c) Uczeń poprawia tylko raz daną pracę klasową, a pod uwagę brana jest ocena korzystniejsza dla ucznia.
- d) Sprawdzone i ocenione prace klasowe oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania jest udostępniana uczniowi lub jego rodzicom do końca roku szkolnego.

IX. Kryteria oceniania uczniów dyslektycznych, z ryzykiem dysleksji lub innymi specyficznymi trudnościami w uczeniu się posiadających opinie poradni psychologiczno – pedagogicznej.

1. Nie ocenia się głośnego czytania ucznia przy całej klasie, umiejętność tę w miarę możliwości sprawdza nauczyciel indywidualnie.
2. Kontroluje się stopień zrozumienia samodzielnie czytanych przez ucznia poleceń.
3. Sprawdzanie wiadomości ogranicza się do krótkich partii materiału.
4. W ocenie prac pisemnych uwzględnia się wartości merytoryczne, rozumiane jako: stopień opanowania umiejętności lub wiedzy i sposób jej przekazania (zrozumienie tematu, znajomość opisywanych zagadnień, kompozycja, komunikatywność – mimo błędów językowych, zamykanie myśli w granicach zdania, wypowiedź logicznie uporządkowana mimo błędów ortograficznych, graficznych i interpunkcyjnych).
5. Formy sprawdzania i oceniania postępów w zakresie ortografii mają charakter dyktand z komentarzem, okienkiem ortograficznym, pisanem z pamięci i innych ćwiczeń ortograficznych.
6. W zeszytach przedmiotowych nie ocenia się estetyki pisma.
7. Wymagana jest znajomość lektur.
8. Śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna uzależniona jest od postępów w nauce, zaangażowania i systematyczności w pracy.

X. Kryteria pracy i zasady oceniania uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego

- a) Uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim realizują tę samą podstawę programową, jak ich sprawni rówieśnicy. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.
- b) W przypadku ucznia z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim nauczyciel skupia się na dalszym rozwijaniu sprawności językowych, w tym kształtowaniu złożonych struktur gramatycznych oraz budowaniem dłuższych wypowiedzi powiązanych w logiczną całość. Dostosowuje się formy i metody

pracy z zastosowaniem ułatwień: odpowiednim doбором tekstów, ograniczeniem pojęć koniecznych do zapamiętania na rzecz ich zastosowania, praktyczny walor wypowiedzi pisemnych, modyfikacja tematyki wypowiedzi ustnych.

- c) Ocenę z przedmiotu ustala nauczyciel prowadzący. Podstawą oceniania jest położenie akcentu na ocenę wkładu pracy i zaangażowania a nie poziom wiadomości czy umiejętności.

XI. Ustalanie śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej

- a) Przy wystawianiu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciel uwzględnia postępy ucznia.
b) Informacje o przewidywanych ocenach klasyfikacyjnych śródrocznych i rocznych z języka polskiego przekazuje wychowawca klasy na zebraniu z rodzicami na 14 dni przed radą klasyfikacyjną.
c) Ocenę śródroczną i roczną wystawia nauczyciel języka polskiego najpóźniej na 7 dni przed posiedzeniem rady klasyfikacyjnej i przekazuje informację o ocenie uczniowi.
d) Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen uzyskanych przez ucznia.

XII. Warunki i tryb uzyskania oceny wyższej od przewidzianej

- a) Uczeń lub jego rodzice/prawni opiekunowie mogą zgłosić zastrzeżenia do dyrektora szkoły jeśli uznają, że ocena z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa.
b) Zastrzeżenia mogą być zgłoszone w ciągu 7 dni po zakończeniu zajęć dydaktyczno-wychowawczych.
c) W przypadku stwierdzenia przez dyrektora, że ocena została ustalona niezgodnie z przepisami, powołuje on komisję, która przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia, w formie pisemnej oraz ustnej.
d) Termin egzaminu uzgadnia się z uczniem i jego rodzicami/ prawnymi opiekunami.
e) W skład komisji, w przypadku oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych wchodzi:
- dyrektor szkoły lub inna osoba zajmująca stanowisko kierownicze - przewodniczący,
- nauczyciel prowadzący dane zajęcia,
- dwóch nauczycieli z danej lub innej szkoły tego samego typu, prowadzących takie same zajęcia edukacyjne.
f) Egzamin sprawdzający składa się z części ustnej (30 minut) i pisemnej (60 minut) i jest przeprowadzany wg wymagań na daną ocenę, obejmuje treści programowe z całego roku szkolnego.
g) Ustalona przez komisję ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych nie może być niższa niż ocena ustalona wcześniej.
h) Ocena ustalona przez komisję jest ostateczna.

XIII. Zasady klasyfikowania laureatów konkursów polonistycznych określa się następująco:

- a) Finalista konkursu polonistycznego etapu co najmniej powiatowego otrzymuje ocenę celującą na koniec roku.
b) Finalista szkolnego konkursu polonistycznego otrzymuje cząstkową ocenę celującą.

XIV. Formy informowania rodziców

- a) Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego (nie później niż do końca września) informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych: sposobach sprawdzania osiągnięć i kryteriach oraz warunkach i trybie uzyskiwania wyższej niż przewidywana śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z przedmiotu.
b) Informacja zwrotna o wynikach diagnozy wstępnej i sprawdzianów przekazywana jest rodzicom w trakcie rozmów indywidualnych na zebraniach.
c) Fakt zapoznania się uczniów z przedmiotowymi zasadami oceniania zostaje odnotowany zapisem w zeszytach uczniów oraz zapisem w dzienniku lekcyjnym.
d) Wszystkie oceny są jawne i wystawiane według ustalonych kryteriów.
e) O uzyskanych ocenach uczeń jest informowany na bieżąco.

XV. Inne postanowienia

- a) W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, również nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica/opiekuna przed lekcją.

- b) Nie ocenia się ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji losowej i do trzech dni po dłuższej nieobecności w szkole.
- c) Za odmowę pracy na lekcji (niewykonywanie poleceń nauczyciela) uczeń może otrzymać ocenę niedostateczną.

XVI. Ewaluacja PSO

- a) Ewaluacja dokumentu jest dokonywana po każdej klasyfikacji rocznej przez zespół nauczycieli języka polskiego.